

зовані злочинні групи, охоплюючи відомості щодо маршрутів і транспортування, використання фіктивних імен, змінених чи підроблених документів або інших засобів приховування злочинної діяльності.

Крім цього, досить ефективним заходом є підписання договорів про двостороннє та багатостороннє співробітництво між правоохоронними органами для забезпечення обміну інформацією. При цьому необхідно спрямовувати зусилля з метою розробки єдиних стандартів, що стосуються збору статистичних даних [3, с. 19-21]. Доречно підкреслити значення міжнародних правоохоронних, поліцейських організацій, зокрема Інтерполу та Європолу, для координації зусиль у протидії торгівлі людьми та іншим злочинам транснаціонального характеру. Міжнародну організацію кримінальної поліції – Інтерпол в Україні представляє Національне центральне бюро Інтерполу (Укрбюро Інтерполу), що є центром координації взаємодії правоохоронних органів країни з компетентними органами зарубіжних держав щодо ведення боротьби зі злочинністю, має транснаціональний характер або виходить за межі країни. При цьому підрозділом, на який безпосередньо покладається організація виконання функцій МВС України як Національного центрального бюро Інтерполу (НЦБ), є робочий апарат Укрбюро Інтерполу.

Україна у діяльності з розслідування транснаціональних злочинів взаємодіє також з установами Європолу, й ці відносини нині активізуються. Крім того, для розслідування злочинів, пов'язаних із торгівлею людьми, створюються спільні слідчі групи, які об'єднують представників декількох держав за сприяння їх діяльності установ Інтерполу та Європолу.

Література

1. Гаврилюк В. І. *Актуальні аспекти міжнародного співробітництва органів внутрішніх справ України на напрямку протидії торгівлі людьми* / Гаврилюк В. І., Дубина В. І., Данилюк М. П. – К. : Цифра, 2007. – 171 с.

2. Биленчук П. Д. *Транснациональная преступность: состояние и трансформация: [учеб. пособие]* / Биленчук П. Д., Еркенов С. Е., Кофанов А. В. – К.: Атика, 1999. – 272 с.

3. *Расследование торговли людьми: методика, тактика, специальные познания: [учеб. пособие]* / под ред. канд. юрид. наук С. Ю. Журавлева. – М.: Изд-во “Юрлитинформ”, 2010. – 296 с.

НАТАЛІЯ РОМАНИШИН

Науковий керівник:

к.е.н., доц. Комар Н. В.

УКРАЇНА В СИСТЕМІ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Міжнародна міграція робочої сили набуває дедалі глобальнішого характеру. Процес інтелектуальної міграції з України, що триває вже не одне десятиліття, позбавляє її перспективних і обдарованих спеціалістів, пригальмовує темпи розвитку окремих галузей економіки, освіти та держави загалом.

За різними оцінками, за кордоном перебуває від 3 до 7 млн. українських трудових мігрантів. Хоча за даними Державної служби статистики України кількість емігрантів протягом 2002–2014 рр. поступово знижується від 76264 особи у 2002 році до 14517 осіб у 2014 році. Щодо сальдо міграції, то на початку досліджуваного періоду воно є від’ємним, а з 2005 року спостерігається перевищення кількості іммігрантів над емігрантами (рис. 1). До нашої країни, в основному, в’їжджають іммігранти з країн ризикової міграції (Туреччина, Китай, Пакистан, Афганістан).

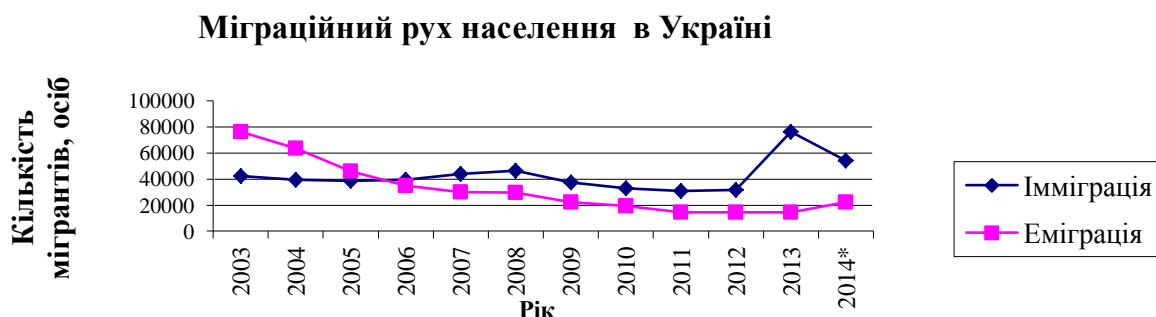

Рис. 1. Динаміка міграційних процесів в Україні в 2002–2014 роках [1]

*Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції

Рівень участі населення різних регіонів у трудовій міграції та географічна спрямованість також є різними. Найвищою інтенсивність міграції є у західних областях, найнижчою у центральних. На сході рівень участі визначається як низький. Лідером за кількістю трудових мігрантів є Закарпатська область. Найбільша країна-реципієнт закарпатців – Чеська Республіка. Жителі Чернівецької області працюють переважно в країнах Євросоюзу; Івано-Франківської, Львівської і Тернопільської обирають Польщу, Росію та Італію; Рівненської та Волинської – сусідню Білорусію та Польщу. Російська Федерація є основною країною призначення для вихідців східних, центральних, північних, і південних областей.

Багато громадян України працюють у Польщі, Італії, Португалії, Греції, Росії та Білорусії. Причому до Росії та Чеської Республіки виїждять в основному чоловіки, де вони працюють на будівництві, тоді як серед мігруючих до Італії та Угорщини переважають жінки, де вони працюють відповідно в якості домашньої прислуги та у сільському господарстві (рис. 2).

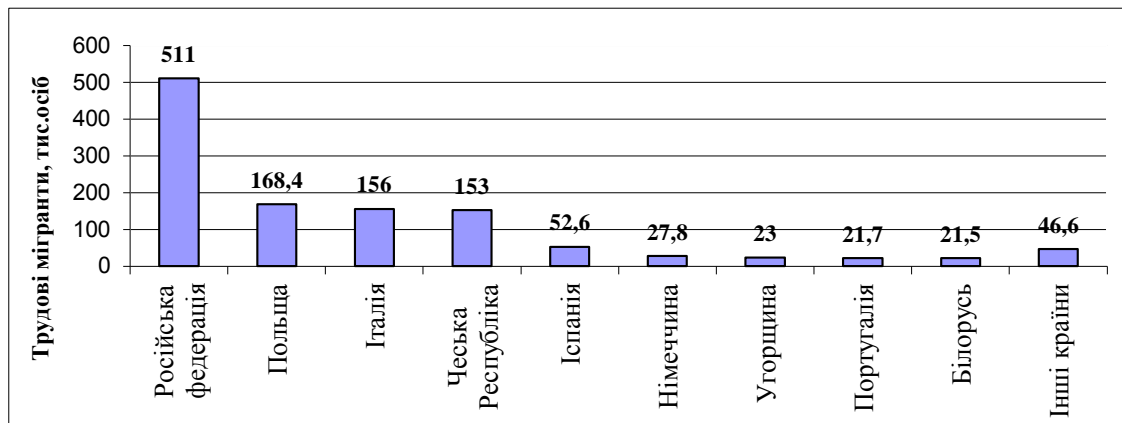

Рис. 2. Трудові мігранти за країнами перебування, 2010–2014 рр. [1]

Найбільша частка трудових емігрантів з України працює у будівельній галузі – 45,7%, роботою домашньої прислуги зайнято 18,3% від загальної чисельності трудовімігрантів, у торгівлі – 9,1%, сільському господарстві – 11,3%, промисловості – 4,2%, на транспорті й зв'язку – 4,2%, у готельному господарстві та закладах харчування – 3,6%. Середня заробітна плата у зазначених галузях в країнах ЄС знаходиться в межах тисячі дол. США: найвища – у будівництві (1,2 тис. дол. США), найнижча – у сільському господарстві (0,7 тис. дол. США) [2].

Мінімальна заробітна плата серед країн Європейського Союзу найвища у Люксембурзі – 1801 євро, а найнижча у Болгарії – 150 євро [3]. В Україні розмір мінімальної заробітної плати становив трохи більше 50 євро (01.05.2016 – 30.11.2016 рр. розмір мінімальної заробітної плати становив 1450 грн.). Розміри середньомісячного заробітку українських мігрантів в різних країнах представлені на рис. 3.

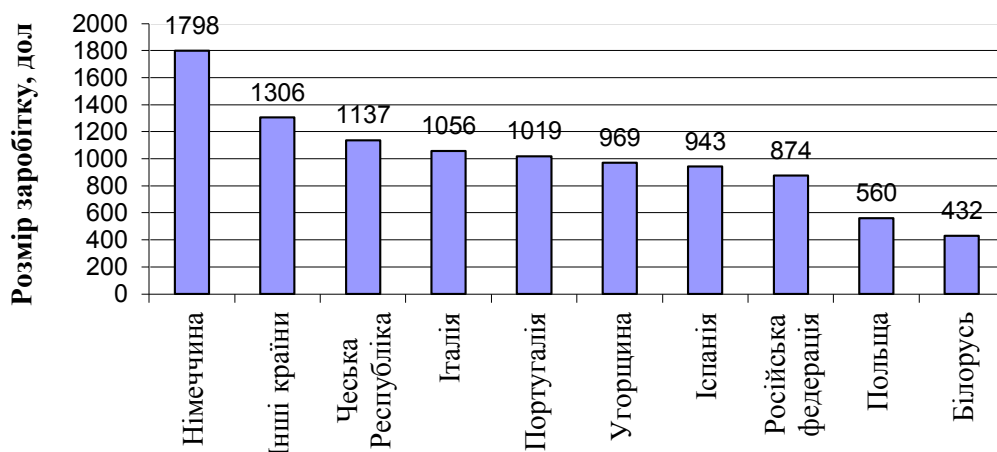

Рис. 3. Розмір середньомісячного заробітку українського мігранта в різних країнах, 2010–2014 рр. [1]

Якщо проаналізувати мотиви трудової міграції населення України, можна виділити найбільш вагомі з них, які сприяють поширенню заробітчання, а саме [2; 3]:

- 1) високий рівень безробіття і пов'язана з цим проблема бідності;

2) бажання забезпечити добробут наступних поколінь. Головна причина трудової імміграції цього типу – намагання заробити не стільки на поточне утримання сім'ї, скільки на забезпечення своїх дітей освітою, квартирою тощо. Українська трудова міграція за кордон нині стала важливим джерелом валютних надходжень у формі грошових переказів, які сприяють підвищенню добробуту сімей трудових мігрантів та забезпечують економічне зростання в країні;

3) підвищення свого соціального статусу. Основною категорією цього виду є інтелігенція (науковці, представники творчих професій). Вони розглядають трудову міграцію не лише як засіб матеріального забезпечення та збагачення, але і як чинник підвищення власного соціального статусу, у тому числі і шляхом розширення ділових і партнерських контактів. Молоді фахівці вважають за краще виїжджати за кордон, головним чином до Німеччини, Ізраїля, США. Як правило, виїжджають програмісти, хіміки, електронщики, механіки, фізики-теоретики, фахівці з фізики твердого тіла, молекулярної біології, прикладної механіки, представники перспективних напрямів медичної науки;

4) “суспільна мода”, наслідком чого на українському ґрунті стало укорінення заробітчанства як певного способу життя, своєрідної нової суспільної культури;

5) можливість еміграції в майбутньому. Частка людей виїздить на заробітки за кордон із метою отримати дозвіл на проживання у тій чи іншій країні та в майбутньому забрати туди і сім'ю;

6) професійне зростання. Цей мотив з'явився відносно недавно. Він пов'язаний із міграцією молодих людей (переважно студентів і випускників ВНЗ), які прагнуть розширити фаховий досвід [4, С. 164-171].

Водночас слід зазначити, що деякі з мотивів, наведених вище, дають можливість певним чином нівелювати негативні наслідки трудової міграції, а саме: забезпечення добробуту наступних поколінь, прагнення підвищити соціальний статус, а також професійне зростання можуть спонукати мігрантів до інвестування коштів у нашої державі.

Отже, скорочення та старіння населення в країнах ЄС, наявність прихованого безробіття в Україні, проблеми працевлаштування молоді після здобуття освіти, перевищення розміру заробітної плати в 3-5 раз в країнах ЄС в порівнянні з Україною, і найвищими рівнями заробітної плати серед усіх країн-реципієнтів українських мігрантів, відсутність конкретних заходів в Україні спрямованих на репатріацію українців і натомість наявність таких заходів в іноземних країнах, політична нестабільність в Україні – все це фактори, які сприяють збільшенню кількості мігрантів до країн ЄС. Підписання Угоди про асоціацію України та Європейського Союзу також сприятиме збільшенню кількості трудових мігрантів, зокрема за рахунок спрощення візового режиму, а також сприяння мобільності населення.

Література

1. *Міграційний рух населення України [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – 2015. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.*

2. *Звіт із світової міграція у 2015 році Майбутнє міграції: Розбудова дієвості заради змін (основні положення) / Представництво МОМ в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.iom.org.ua.*

3. *Міграція в Україні. Факти і цифри [Електронний ресурс] // Міжнародна організація з міграції (МОМ). Представництво в Україні. – Режим доступу: http://www.iom.org.ua/sites/default/files/ukr_ff_f.pdf.*

4. *Комар Н. В. Причини та наслідки бідності в Україні в контексті світових стандартів / Н. В. Комар // Вісник Донецького національного університету. – 2007. – № 1. – С. 164–171. – (Серія В Економіка і право).*

**МАРТА СИНОРУБ,
СОФІЯ КОЦУР
Науковий керівник:
к.е.н., доц. Зварич І. Я.**

СУЧАСНИЙ СТАН БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ

Хоч як бездоганно працювали б ринкові механізми, проте, вони не можуть, забезпечити повної зайнятості навіть за наявності вільних робочих місць. Багато представників різних напрямів економічної думки вважають безробіття центральною проблемою сучасного суспільства [1].

Держстат інформує, що з грудня 2014 по грудень 2015 року в Україні зменшилася кількість безробітних більш ніж на 20 тис. осіб, і на сьогодні працевлаштування потребують 490 тис. осіб. Втім, якщо проаналізувати статистику за ключовими галузями економіки, показники попиту на працю, динаміку доходів населення та заборгованості по заробітній платі, стане очевидним, що вищевказані дані Держстату є більш ніж умовними [5].

За даними статистики, у I кварталі 2016 року в Україні рівень безробіття серед осіб працездатного віку (розрахований за методологією МОП) склав 10,3%.

Загальна чисельність безробітних серед працездатного населення налічує майже 1,8 млн. осіб, серед яких 63% – чоловіки. При цьому, майже 64% безробітних проживають у містах.

Найвищий рівень безробіття серед осіб працездатного віку зафіксований у Луганській (17,6%) та Донецькій (15,2%) областях. Найменше потерпали від безробіття у Одеській області, де його рівень склав 6,7% (Рис. 1).